

Česká školní inspekce
Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Ratiboř, okres Vsetín

Adresa: Ratiboř 412, 756 21 Ratiboř

Identifikátor školy: 600 149 170

Termín konání inspekce: 11. a 13. – 14. říjen 2004

Čj.:	o5-1252/04-11020
Signatura:	ko4ay106

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Ratiboř, okres Vsetín je v provozu od roku 1970. K 1. lednu 2002 se mateřská škola stala příspěvkovou organizací, v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zřizovatelem je obec s adresou: Obecní úřad Ratiboř 75, 756 21 Ratiboř u Vsetína.

V tomto školním roce je k docházce do tří tříd zapsáno celkem 65 dětí ve věku 3 – 7 let. Dvě třídy mají provoz celodenní, jedna třída je s provozem polodenním. Provoz mateřské školy je stanoven na dobu 6:15 – 15:30. Mateřská škola má vlastní školní jídelnu.

Počet zapsaných dětí je v souladu s uváděnou kapacitou mateřské školy a stanovenou výjimkou z počtu dětí, platnou pro tento školní rok. V současné době dochází do mateřské školy jedno dítě integrované.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností ve školním roce 2004/2005 v době inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy zajišťuje celkem pět pedagogických pracovníků včetně ředitelky školy. Všechny jsou zkušenými pracovníky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. S přihlédnutím k provozním potřebám a celkové naplněnosti mateřské školy jsou nyní jejich pracovní úvazky zkráceny. Ředitelkou stanovené organizační opatření umožňuje operativně řešit organizaci provozu školy v situaci přechodně nízké docházky dětí, aby byla efektivně využita pracovní doba přítomných učitelek.

Vnitřní strukturu a organizaci provozu mateřské školy podrobně vymezuje Provozní a Organizační řád. Vnitřní pracovní řád podává informace o uspořádání výchovně-vzdělávacích činností, rozvržení pracovní doby a kompetencích pedagogických pracovníků v souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení. Se svými právy a povinnostmi byly všechny pracovníce školy průkazně seznámeny.

V zájmu dostatečné informovanosti všech zaměstnanců ředitelka pravidelně zařazuje provozní a pedagogické porady, které pokládá za významný nástroj své řídicí a metodické práce. Obsah pedagogických porad odvozuje především od aktuální pedagogické situace školy, vzdělávacích potřeb učitelek i stěžejních pedagogických záměrů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Prostřednictvím těchto porad ředitelka několikrát v průběhu školního roku kriticky analyzuje a vyhodnocuje plnění stanovených pedagogických cílů a v případě potřeby své záměry aktualizuje. Z obsahu zápisů je patrné, že vnitřní informační systém školy je účinný.

Demokratický styl řízení umožňuje všem pracovníkům přiměřeně participovat na realizaci koncepčních záměrů školy. Ředitelka včas a pružně reaguje na iniciativu zaměstnanců, dle finančních možností poskytuje všem pedagogickým pracovníkům vhodné podmínky pro jejich další sebevzdělávání.

K funkčnímu metodickému vedení zaměstnanců ředitelce slouží propracovaný systém kontrolní a hospitační činnosti. Prostřednictvím kontrolní činnosti, která je členěna na oblast výchově-vzdělávací, provozní a ekonomickou, získává ředitelka aktuální zpětnou vazbu.

Zjištěné poznatky pak analyzuje s podmínkami mateřské školy i stanovenými pedagogickými cíli, v případě potřeby přijímá žádoucí opatření.

Písemně zpracované cíle hospitační činnosti plně reflektují koncepční záměry školního vzdělávacího programu. Z předložených hospitačních záznamů však vyplývá, že se ředitelka v závěrečných hodnoceních na stanovené cíle odkazuje jen výjimečně. To v samém důsledku vede k nízké efektivitě hospitační činnosti, a to přesto, že její frekvence je na velmi dobré úrovni.

Součástí koncepčního řízení mateřské školy je i plánování v oblasti lidských zdrojů, které je zaměřeno především do oblasti dalšího vzdělávání. Při plánování této oblasti jsou pro ředitelku směrodatné nejen potřeby školy, ale i zkušenosti, ambice a zájmy jednotlivých učitelek. Z nabídky vzdělávacích akcí si v současné době učitelky vybírají především akce, které se vztahují k Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání.

Všechny pracovnice jsou pravidelně hodnoceny dle písemně zpracovaných a všem známých kritérií. Většina bodů obsahuje požadavky na mimořádnou aktivitu pracovníků a má proto stimulační charakter.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Dvoutřídní mateřská škola zahájila provoz v roce 1970. Její předností je velmi dobrá dostupnost daná umístěním ve středu obce. Zrušením bytových prostor získala škola v minulých letech další místnost pro třetí třídu. Svými prostorovými a hygienickými podmínkami však tato třída neodpovídá současným požadavkům na předškolní vzdělávání.

Prostorové podmínky původních dvou tříd jsou vzhledem k počtu zapsaných dětí na velmi dobré úrovni. Dispoziční řešení obou tříd umožňuje dětem plynule přecházet, bez zbytečného organizování. Vybavení vnitřních prostor mateřské školy je však celkově zastaralé a nedostatečně funkční. Interiéry tříd a heren postrádají větší variabilitu a členitost. Chybí zde především podnětnější pracovní a herní centra, v nichž by děti realizovaly své individuální záměry, případně zde nacházely větší soukromí. Na žádoucí úrovni není ani vybavení modernějšími hračkami, stavebnicemi a didaktickými pomůckami, včetně jejich uložení. Vybavenost tělovýchovnými, hudebními a výtvarnými pomůckami odpovídá současným pedagogickým požadavkům, zastaralá je však audiovizuální technika. Dětská a odborná knihovna je pravidelně aktualizována.

Pro relaxační účely využívají děti přiměřeně velkou školní zahradu se vzrostlými stromy, okrasnou zelení a tradičním zahradním náradím. Díky členitému terénu je školní zahrada využívána po celý rok.

Ředitelka v rámci realizace kontrolní a hospitační pravidelně sleduje, jak je materiálně-technické zázemí školy efektivně využíváno pedagogickými i provozními pracovníky. Zjištěné nedostatky řeší okamžitě, operativně. Přesto, že mateřská škola disponuje velmi omezenými finančními prostředky, v dlouhodobějším horizontu chybí škole jasnější koncepce v oblasti zlepšování materiálně-technických podmínek.

Materiálně technické podmínky mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy je podložena funkčním školním vzdělávacím programem, který je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy. Jeho vypracování předcházela kriticky provedená analýza, především pedagogických podmínek školy. Aby byl zajištěn příznivý vývoj dětí po celou dobu jejich docházky do mateřské školy, jsou dlouhodobé cíle rozpracovány do dílčích cílů. Důraz je kladen na hodnoty a postoje, poznatky a porozumění, praktické dovednosti a produktivní činnosti dětí. Významná pozornost je věnována aktivnímu vztahu dětí k bezprostřednímu životnímu prostředí.

V návaznosti na školní vzdělávací program zpracovaly pedagogické pracovnice v jednotlivých třídách vlastní třídní vzdělávací program. Ústřední témata jsou rozpracována do podtémat sestavených na základě cyklu čtyř ročních období, navazujících svátků a společenských událostí.

Kontrolovaná pedagogická dokumentace týkající se docházky, evidence i průběhu výchovně-vzdělávací práce je vedena průkazně, na předepsaných tiskopisech. Podkladová dokumentace vztahující se ke speciální péči je vedena v souladu s příslušnými právními normami a metodickými podklady. Důvěrné informace o dětech jsou uloženy v ředitelně a zabezpečeny před zneužitím.

Ředitelka má vypracován dostatečný kontrolní systém v oblasti naplňování výchovně-vzdělávacího programu. Prostřednictvím stanovených pravidel pro vnitřní evaluaci provádí spolu s učitelkami průběžné hodnocení úspěšnosti realizace školního i třídních vzdělávacích programů. Tyto podklady jí pak slouží při závěrečné analýze ročního plánu školy.

Organizace výchovně vzdělávacích činností je sestavena v souladu s psychohygienickými požadavky a odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání. Dodržována je pravidelnost při podávání jídla i tekutin, pobytu dětí venku, zohledňována je individuální potřeba spánku. V oblasti výchovně-vzdělávací se však doposud plně nedaří propojit dopolední činnosti do jednoho integrovaného bloku v návaznosti na daný tematický celek. Převahou společně organizovaných řízených činností je omezován prostor pro samostatnost, především dětí nejstarší věkové skupiny. Frontálně organizované činnosti poskytují méně příležitostí pro respektování vývojových, kognitivních a emocionálních potřeb a zájmů dětí.

Ředitelka dbá na pravidelnou spolupráci i včasný přenos informací směrem k rodičovské veřejnosti. Nejčastěji volí osobní kontakt s rodiči i prezentaci aktuálních informací na vývěskách v prostorech školy. S rodiči ředitelka projednává výchovně vzdělávací koncepci školy, materiální pomoc, mimoškolní aktivity i oblast školní zralosti a prevence řečových vad u dětí. Stále více rodičů se zapojuje do školních a společných mimoškolních aktivit.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Kvalitu výchovně-vzdělávací práce mateřské školy pozitivně ovlivňuje odborná a pedagogická způsobilost zkušených pedagogických pracovnic. Ředitelka plně využívá jejich odborných znalostí i zájmů, a to jak v přímé výchovně-vzdělávací práci, tak i v činnostech mimoškolních.

Spontánní činnosti

Ze sledování pěti dopoledních bloků přímé výchovně-vzdělávací práce lze konstatovat vyváženost spontánních a řízených činností i připravenost většiny učitelek na vlastní průběh ranních her, spočívající především ve vhodné nabídce tvořivých činností, které úzce souvisí s realizovanými tématy. Díky množství praktických činností byla v dětech maximálně podporována fantazie, představivost i manuální zručnost.

Přesto byl vlastní průběh spontánních činností negativně ovlivněn málo podnětným prostředím tříd a heren. Nedostatečně vybavené hrací kouty situované převážně po obvodu místnosti neposkytovaly dětem žádoucí množství podnětů pro vlastní seberealizaci. Ve většině tříd se z toho důvodu ranní činnosti vyznačovaly chudšími, nedostatečně kreativními námětovými hrami. Méně byly zařazovány činnosti, při nichž by děti pomocí experimentování a objevování poznávaly příčinné a vztahové souvislosti mezi předměty a jevy.

Výrazným pozitivním prvkem v ranních hrách byly vstřícné vztahy mezi dětmi, podporovány věkově smíšeným složením tříd. Vhodnou podporou prosocionálního jednání ze strany učitelek se děti uměly vzájemně respektovat, což se kladně projevilo zvláště v případě integrovaného dítěte. V převážné většině tříd vystupovaly učitelky jako rovnocenní partneři dětí, citlivě reagovaly na jejich potřeby, taktně je podněcovaly k otevřené komunikaci. Včasné a vhodně zařazenými pohybovými aktivitami respektovaly potřebu dětí po spontánním, aktivním pohybu. Konkrétním, adresným hodnocením motivovaly děti k úspěšnému dokončení započatých činností. Po celou dobu ranních her měly učitelky o všech dětech přehled, svým pozitivním přístupem posilovaly v dětech prožitek radosti a úspěchu. Určitým negativním jevem sledovaných spontánních aktivit bylo nedostatečné zúročení a zhodnocení výsledných prací dětí včetně jejich výraznějšího uplatnění v řízených činnostech.

Ve dvou případech jsou sledované spontánní činnosti hodnoceny jako dobré, ve třech případech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Jak v třídních plánech, tak i v bezprostřední přípravě se učitelkám doposud nedaří přirozeně propojovat činnosti frontální s činnostmi skupinovými a individuálními. I když realizované tématické okruhy byly dětem blízké, srozumitelné a přiměřené věku, převahou frontálně organizovaných činností a nízkou diferencovaností nabízených činností některé učitelky dostatečně nezohlednily individuální a vývojové zvláštnosti dětí.

V úvodu většiny řízených činností byl často uplatněn komunitní kruh, který byl využit nejen ke zklidnění a motivačnímu soustředění dětí, ale i k vytvoření důvěrné a blízké atmosféry. Zařazením variabilních didaktických metod, pestrých názorných pomůcek, hudebních, jazykových i pohybových prvků byly děti průběžně podněcovány k aktivitě. Ve většině případů však scházel adekvátní prostor pro vlastní sebeuplatnění dětí. Tradiční forma zvolené organizace, vyvolávání jednotlivých dětí i dominující verbální projev učitelek často omezoval prostor pro komunikaci i získávání poznatků a dovedností dětí vlastním prožitkem a zkušeností. Jen ve dvou případech učitelky zařadily problémové otázky, kterými děti podněcovaly k logickému uvažování a hledání vztahových a příčinných souvislostí.

Teprve ve druhé části řízených aktivit, kdy převažovaly skupinové činnosti, byl vytvořen větší prostor pro aktivnější zapojení všech dětí. Úspěšnost realizovaných skupinových činností v jednotlivých třídách však byla rozdílná. Tam, kde učitelky využily přímých zkušeností dětí a diferencovanou nabídkou činností respektovaly jejich individuální schopnosti se podařilo vytěžit z činnosti adekvátní množství poznatků a prožitků. To se přirozeně odrazilo v sebedůvěře dětí i v jejich vnitřním zaujetí. Ve dvou případech však přemíra úkolů a náročnost činností odpovídala spíše školskému způsobu učení, což následně vedlo k poklesu zájmu dětí a ne zcela uspokojivému výsledku.

Sledované řízené činnosti jsou ve dvou případech hodnoceny jako dobré, ve třech případech jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Pro rozvoj pohybových dovedností dětí vytváří učitelky dostatek příležitostí, především nabídkou variabilně organizovaných činností nenásilně vřazených do bloku spontánních a řízených činností. Ke zkvalitnění pohybových dovedností dětí slouží i nadstandardní sportovní aktivity, které jsou v průběhu školního roku realizovány mimo prostory mateřské školy.

Vhodně sestavená organizace denních činností, respektování individuálních zvláštností dětí při stravování, pitném režimu i osobní hygieně vytváří vhodné podmínky pro rozvoj sebeobslužných návyků u dětí.

Vzhledem k začátku školního roku si děti v jednotlivých třídách teprve osvojují základní pravidla soužití a vytváří mezi sebou prvotní přátelské vazby. Tuto situaci výrazně ztěžuje velký počet dětí docházejících pouze na pět dní v měsíci.

Pro rozvoj jazykových a řečových dovedností dětí vytváří učitelky dostatek prostoru zvláště ve spontánních aktivitách. Trpělivým nasloucháním i projevováním zájmu o jejich potřeby a prožitky je v dětech podporováno zdravé sebevědomí a pocit jistoty.

Věkově smíšené třídy poskytují dětem dostatek příležitostí k získávání sociálních zkušeností. V průběhu inspekce byly mezi dětmi sledovány výrazné prvky vzájemné solidarity, tolerance i snahy blíže spolupracovat, případně si poradit a pomoci.

Určité nedostatky byly sledovány v rámci didakticky cílených činností, kdy následkem zvýšeného organizování dětí nebyl vytvořen žádoucí prostor pro jejich samostatné jednání a rozhodování. Ve vzdělávací činnosti některých učitelek nadále převažují verbální metody a zprostředkované poznávání, bez výraznějšího uplatnění problémových otázek a situačně orientovaného učení. Sporadickým uplatňováním didaktických metod, které vedou k větší aktivizaci a získávání smyslových prožitků a zkušeností dětí prostřednictvím činnostních metod, případně experimentování a objevování, nejsou žádoucím způsobem rozvíjeny myšlenkové operace u dětí včetně jejich fantazie a představivosti.

Prostřednictvím přímých poznatků z vycházek i zařazováním aktuálních témat vztahujících se k životnímu prostředí jsou děti vedeny k její ochraně. Získané zkušenosti a poznatky se pak přirozeně odráží ve zdařilých výtvarných a pracovních výtvorech dětí.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 12. listopadu 2001, kterou se zřizuje s účinností od 1. ledna 2002 příspěvková organizace Mateřská škola Ratiboř, okres Vsetín
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. KUZL 7735/2004 ŠK ze dne 5. dubna 2004 s účinností od 1. září 2004, vydané Krajským úřadem Zlínského kraje
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. září 2004
4. Evidenční listy dětí mateřské školy platné pro školní rok 2004/2005
5. Přehled výchovné práce mateřské školy pro školní rok 2004/2005
6. Přehled docházky dětí do mateřské školy za měsíc září, říjen 2004
7. Výjimka z počtu dětí udělená ředitelkou mateřské školy ze dne 1. září 2004
8. Školní a třídní vzdělávací program mateřské školy platný ve školním roce 204/2005
9. Písemné záznamy z pedagogických porad za školní rok 2003/2004 a 2004/2005

10. Organizační a Provozní řád mateřské školy platný pro školní rok 2004/2005
11. Školní a Vnitřní pracovní řád platný pro školní rok 2004/2005
12. Plán hospitační činnosti na školní rok 2004/2005
13. Kritéria osobního ohodnocení pedagogických a nepedagogických pracovních mateřské školy účinné ve školním roce 2004/2005
14. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovních mateřské školy

ZÁVĚR

Personální podmínky mateřské školy jsou plně vyhovující. Pedagogický kolektiv tvoří zkušené, odborně fundované pedagogické pracovníce.

Plynulý chod provozu mateřské školy zajišťuje propracovaná organizační struktura i bezprostřední, každodenní kontakt ředitelky se všemi zaměstnanci i rodičovskou veřejností. Celkově jsou personální podmínky mateřské školy hodnoceny jako velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy nejsou v současnosti zcela uspokojivé. Vzhledem ke stanoveným pedagogickým cílům a snaze vytvářet dětem příznivé psychosociální klima v součinnosti s individualizací výchovně-vzdělávacího procesu si především vnitřní prostory mateřské školy vyžadují zvýšenou pozornost. Dočasně zprovozněná třetí třída svým omezeným prostorem i vnitřním vybavením neodpovídá současným psychohygienickým požadavkům na předškolní vzdělávání.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako průměrné. Sestavením školního vzdělávacího programu a v návaznosti i třídních tematických plánů je vytvořen předpoklad pro systematickou výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy. Pozitivních výsledků je dosahováno především v oblasti sociálního a kulturního rozvoje dětí. Nedocněno však zůstává spontánní učení dětí, a to především ve skupinových a individuálních formách práce.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Hrubá	Hana Hrubá v. r.
Člen týmu	Mgr. Alena Demlová	Alena Demlová v. r.

Ve Zlíně dne 4. listopadu 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. listopadu 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Zdeňka Březovjáková – ředitelka mateřské školy

Zdeňka Březovjáková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P.O.Box 225, 760 01 Zlín . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Zlínského kraje, odbor školství, mládeže a sportu	2004-12-03	čj.1252-3/04
Obecní úřad Ratiboř 75, 756 21 Ratiboř	2004-12-03	čj.1252-3/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.